

VERTAISARVIOINTI

vertaisohjaus – vertaisarviointi – mentorointi - tutorointi

Kaija Hannula 2007 AOKK/JAMK

HISTORIAA

(Kallinen, Kerbs, Nurmi 2006))

- 1400-l. englantilaisissa Public School –oppilaitoksissa termi `tutor`, vanhempi opiskelija, joka auttoi tulokkaita sopeutumaan opiskeluyhteisöön
- 1700-l. Englannissa sotaorpojen koulukodissa Andrew Bell otti hiekan ja tikun kirjoitusvälineiksi ja valitsi oppilaiden keskuudesta `monitoreja` [*monitors*] opettamaan toisia hiekkataulujen avulla
- 1800-l. Lontoolaisessa koulussa yhdellä opettajalla 350 oppilasta, opettaja Joseph Lancaster tuotti tuutoreille valmiin opetusmateriaalin, jonka avulla he opettivat osaa ryhmästä ja oppivat samalla itse
- William Fowle päätteli tutkimustensa perusteella, että lapset voivat olla aikuisia parempia opettajia, koska he ovat "samassa veneessä", vertaisia oppimistilanteessa

Mentorointi

Ennen lähtöään Troijan sotaan pyysi Ithakan kuningas Odysseus luotettua ystäväänsä nimeltään Mentor toimimaan poikansa Telemakhoksen ystävänä, neuvojana, opettajana ja kasvattajana. Tästä kerrotaan mentor-toiminnan juontavan juurensa.

Mentorointi = ohjaus ja tuki,

jota osaava, kokenut ja arvostettu senioriasemassa toimiva henkilö antaa kehityshaluiselle ja -kykyiselle nuoremmalle kollegalle. Mentorointi on monivaiheinen, syvällinen, monipuolinen kaksisuuntainen prosessi.

Myös mentori saa virikkeitä omaan uudistumiseensa ja kehittymiseensä. Mentorointi on aina tavoitteellinen, kahdenkeskinen vuorovaikutussuhde, jota leimaa henkilökohtaisuus, avoimuus, luottamus ja sitoutuneisuus.

Mentori haluaa jakaa näkemyksiään, osaamistaan ja kokemuksiaan sekä tukea ohjattavaansa tämän ammatillisessa ja henkilökohtaisessa kehityksessä. Tarvittaessa on oltava myös rakentavan kriittinen. Usein mentorista käytetään myös sanoja: opettaja, mestari, valmentaja, sparraaja, ystävä.

...MENTOROINTI

Mitä hyötyä mentoroitavalle?

- osaaminen kehittyy
- mentorin kautta välittyy onnistumisen kulttuuri
- nopeuttaa mentoroitavan "sisäänajoa"
- kaikkea ei tarvitse oppia oman kokemuksen kautta
- saa samaistumismallin, aktiivinen monessa mukana oleva mentori tarjoaa laajan kokemusmaailmansa mentoroitavan käyttöön
- saa informaatiota, jota olisi kenties vaikeata yksin hakea
- verkostot laajenevat
- urakehitys nopeutuu
- saa palautetta, ideoita arvioidaan, ongelmanratkaisuisissa autetaan
- itsetunto lujittuu

MENTOROINTI ON PARHAIMMILLAAN

- **toisilta oppimista**
- **monimuotoisuutta ja vuorovaikutusta**
- **esimiestaitojen kehittämistä**
- **johtamista ja kansajohtajuutta**
- **oman organisaation kehittämistä**
- **oman työn ja ammattitaidon kehittämistä**

Kaija Hannula 2007 AOKK/JAMK

tuutorointi

OPETTAJATUUTOROINTI / VERTAISTUUTOROINTI

Vuorovaikutuksen taso

esim. yhteisöön integroiminen, opiskeluun orientoiminen, käytännön kysymykset

Tiedollinen taso

esim. opiskelun sisällölliset kysymykset, oppimistehtävät, palaute, ohjaus ja arviointi

Toiminnan taso

esim. opintojen suunnittelu, oppimisen ja oppimistaitojen ohjaus

Tunteen taso

esim. opiskelijan omaan elämään liittyvät kysymykset, opiskeluvaikeudet

Vertaisarvioinnissa

(ks. esim. Kiviniemi 2000)

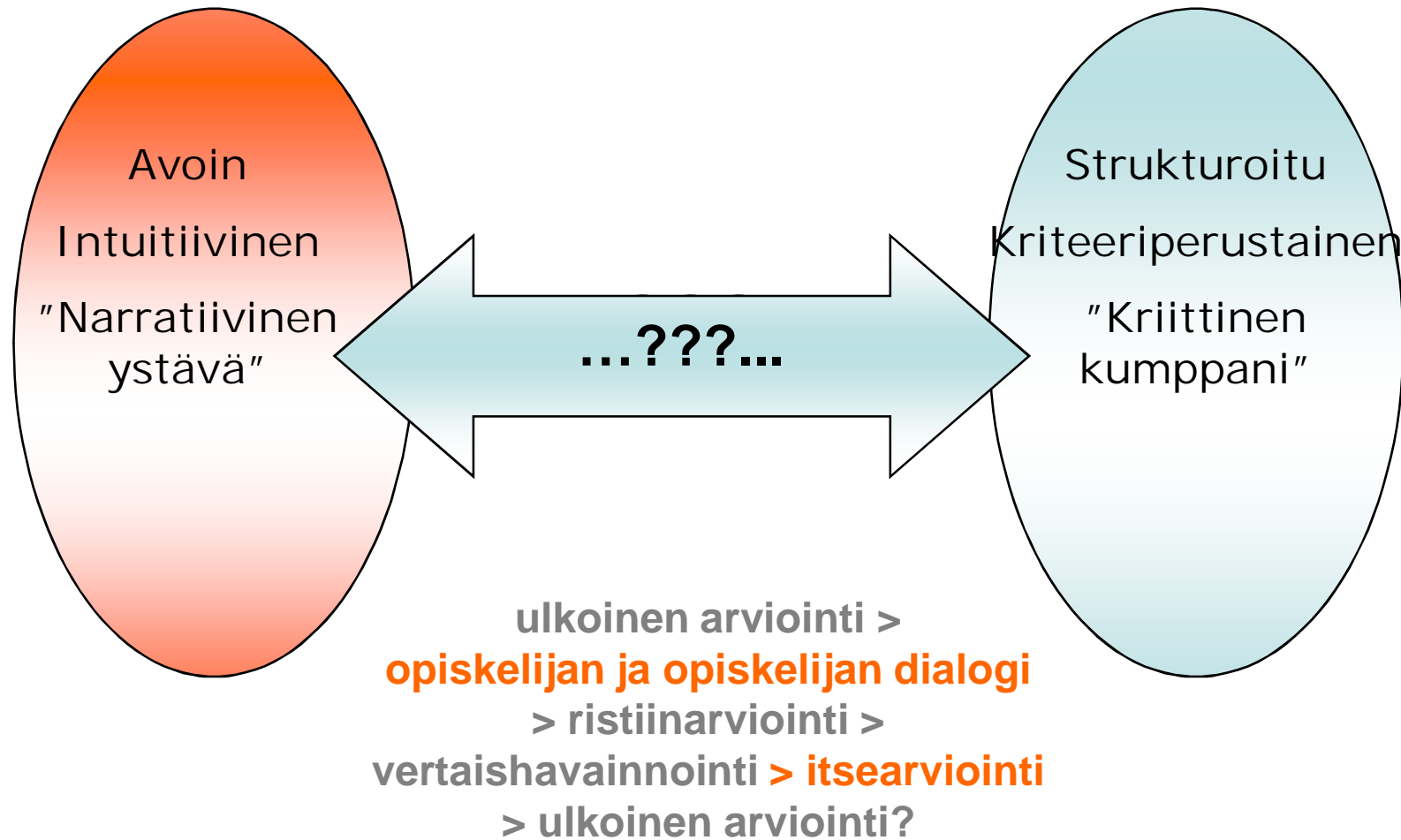

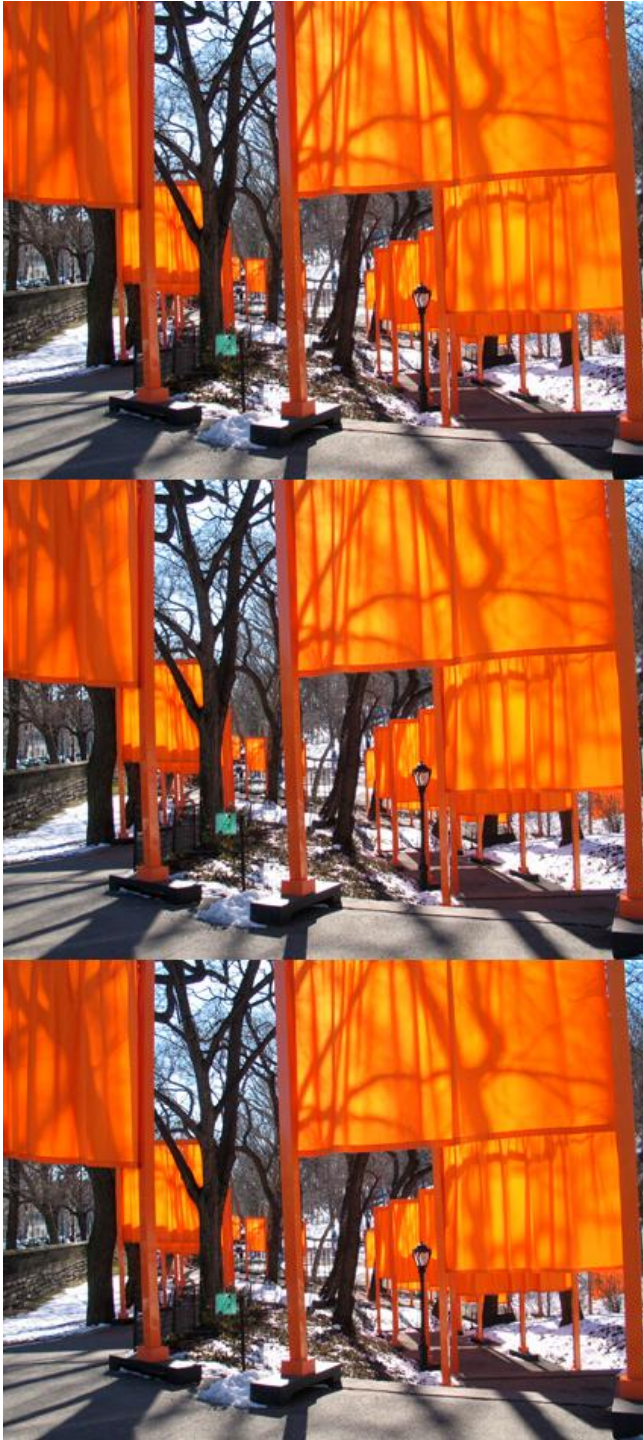
opiskelijat ja/tai opiskelijaryhmät
arvioivat toinen toisiaan

Etuja

- palautteen useus, moneus ja säännöllisyys
- opiskelijoiden yhteistoiminnallisuuden edistäminen
- oppimisen prosessiluonteen, oppimisen edistymisen ja ryhmäytymisen tukeminen
- kehittää opiskelijan kykyä antaa palautetta ja arvioida itseään ja muita
- mahdollistaa omien näkemysten suhteuttamisen toisten opiskelijoiden tekemiin arviointeihin
- kohdistuu myös sellaisiin merkityksiin ja merkityssuhteisiin, joita ohjaajan ja opiskelijan välisessä keskustelussa ei havaita tai asioita ei voida jostain muusta syystä käsitellä

VERTAISARVIOINTI

Heli Laaksonen:

SIL KO LÄHTE UUT ALKKU KOHRE

Ota käpy pois kenkäst
kaar vesi pois saappast
nost ämpär silmiltäs
jua kuppis tyhjäksi.

Oi ilone
Oi valone
Oi pulune.

Älä lait kättä sirkkeli
älä purot kirvest kintuil
älä unhot kotti avamei
älä karota annetui syrämei.

Viä roskapussi mennesäs.